

23-04-023

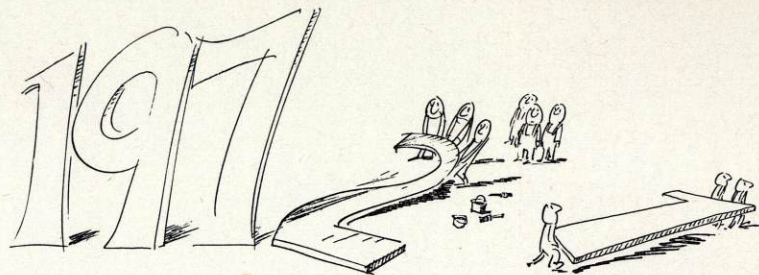
ny
verden

1972

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **1** 1972

Terskelen

Så har vi da snublet over dørterskelen. Vi — menneskeheten. Riktignok snublet ikke alle — noen skred verdig, forsiktig, redd for å trå feil, med en tanke i hodet: hvordan vil det gå meg? Andre er motstrebende blitt skjøvet baklengs over av tidens konsekvente hånd, redd for de første skritt inn i det nye rom. De visste hva de hadde og stirrer lengtende tilbake på 1971, '70 og '69.

Noen er så opptatt av å lese aksje- og børsnoteringsringer at de ikke merker at de befinner seg i et nytt rom — tidsrom.

Endel stormer over terskelen med glødende slagord på tungen og revolusjonens brann i hjertet. Dette nye rom skal om møbleres, radikalt nyinnredes, moderniseres. Nybakte ideologiske interiørarkitekter — deres tegninger løsrevne sannheter fra Mesterarkitektens frelserplan.

Grupper marsjerer over, taktfast, med blodhevn skrevet i sine ansikter. Det de tapte i året som gikk, skal vinnes tilbake i året som kommer.

En gruppe bærer teknologiske hemmeligheter over terskelen. For hvert skritt de tar øker helvetesmaskinens kapasitet. Menneskene som bærer dem, trår varsomt med frykt for at de skal miste kontrollen. Slippe løs krefter, utenkkelige i sine grusomme konsekvenser.

Trette, overarbeidede politikere strømmer over terskelen. Travle, stressede forretningsmenn med dokumentmapper løper over terskelen. 25 millioner flyktninger siger over terskelen til det nye rom, ser seg om etter brød og et forholdsvis trygt sted å være. De hører ingen slagord, de tror ikke på det tusenårige rike.

Troende går over terskelen og ber en bønn for seg og sin familie. Noen orker ikke å se sitt ansvar for det hav av menneskehet som strømmer inn i et nytt år. Det får være grenser — og de grenser setter vi selv. Lot vi Gud sette grensene — hva ville da skje?

Gud har en plan for det nye rom — tidsrom 1972. Alt er lagt til rette. Der er en sengeplass til alle, hvert eneste individ. Der er mat til alle, uten unntagelse. Der er fred i overflod, frihet i overflod. Der er plass til full utfoldelse av alles evner og talenter. Gud har sin Mesterplan, utarbeidet i detaljer.

Han sto ved terskelen, beredt til å gi hvert enkelt menneske sin del av planen.

Han står der ennå . . .

Vennskap

Av Klaus Bockmühl

Det er en historie om en liten gutt som sa til sin mor at nå ville han male Gud. «Men det kan du da ikke,» sa moren, «ingen vet hvordan Gud ser ut.» «Da kan de jo se det når jeg er ferdig,» mente gutten.

Hvordan forestiller vi oss Gud? Hva ville vi si om vi i et intervju plutselig ble bedt om å beskrive ham i to-tre setninger?

I liknelsene beskriver Jesus Gud et sted som dommeren, et annet sted som den tilgivende far, et tredje sted som en venn. Gud som menneskenes venn — svarer det til vår forestilling? Gud som dommer — meget forståelig. Gud som far — også forståelig. Men Gud som menneskenes nære venn, det var ikke den vanlige Guds-oppfatning på Jesu tid, og er det heller ikke idag.

Vennskap med Gud — det betyr et overraskende tillitsforhold mellom Gud og menneske. Allerede i Det gamle testamente leser vi at «Gud snakket med Moses, som en mann snakker med sin venn». Også Abraham kalles «Guds venn», for han har stolt på Gud. Derfor viser Gud ham tillit: «Hvordan kan jeg skjule hva jeg gjør for Abraham? Jeg kan det ikke.»

Nå kan noen innvende at disse var enestående personligheter og profeter, mens vi ikke er det. Hva heter det i Det nye testamente? I Lukas 11 kaller Jesus disiplene «mine venner». Også utenforstående synes å føle at betegnelsen venn passer på Jesus: Han kalles «en venn av tollere og syndere». Sogar i Getsemane kan Jesus si til ham som forrådte ham: «Min venn, hvorfor er du kommet?» Og si det uten ironi, fordi vennskap for ham også innebærer å satse livet: «at han gir sitt liv for sine venner.»

Et slikt vennskap gir Jesus sine disipler, et slikt vennskap tilbyr han oss. Den som vil være kristen, den ikke ser seg selv som Jesu venn, han skal høre hva Jesus har å si om ham: «Jeg kaller dere ikke lenger tjenere. Fra nå av kaller jeg dere venner.»

Det dreier seg om to helt forskjellige plan. Vi skal ikke lenger se på oss selv som tjenere, som arbeidere på et gods hvor eieren bor i et palass i en fjern by, en utilgjengelig herre som man aldri kan håpe å møte personlig, som ikke bryr seg om den enkelte og hvis instruksjer alltid formidles gjennom en foresatt.

«Alt hva jeg har hørt av min far, har jeg meddelt dere,» sa Jesus til sine disipler. Hans hensikt og planer er klare og gjennomsiktlige. Han holder ikke

noe hemmelig for dem, driver ikke politikk med dem, fører dem ikke bak lyset. En kan stole på Ham.

En slik venn er der når en trenger ham. En venn deler den annens sorger og gleder. Han kommer ikke bare med pene ord, men hjelper når en er i nød. Derfor vil Gud at vi vet: Du kan komme til meg når som helst. Jeg er alltid rede til å snakke med deg. Min dør er ikke lukket, uansett hvilken tilstand du kommer i.

Tror vi at Gud er helt til å stole på? «Han vandrer med meg, og han snakker med meg, og han sier at jeg er hans egen,» heter det i en engelsk salme. Det er som med disiplene på veien til Emmaus, etter at Jesus var oppstått. Plutselig gikk det en tredje på veien med dem, som snakket med dem og ga dem glede og håp.

Vennskapet med Jesus blir en realitet gjennom bønn. Man kan snakke med ham om alt. Man kan også lytte til ham. Han kan gi oss en tydelig advarsel når en fare nærmer seg. Han kan bringe en klar hensikt inn i våre liv når vi er forvirret. Han kan gi oss tillit når vi har mistet motet. Under hans ledelse blir livet klart, meningsfylt og tilfredsstillende — en forsmak på evigheten. Når vi er ærlige, legger alle kortene på bordet og virkelig hører på ham, så gir han oss råd og viser vei.

Kjenner vi Gud på denne måten? Kan vi si som en englander sa: «Vennskapet med Jesus er det dyrebareste jeg har.» Og han sa det selv om han var meget glad i sin kone og sine barn, og også kjente rikdommen i et godt vennskap mellom mennesker. Men intet av det nådde opp til vennskapet med Jesus.

Jesus tilbyr oss sitt vennskap. Hør godt etter: Jesus tilbyr oss sitt vennskap. Men Jesu vennskap er et krevende vennskap. «Vet dere ikke at verdens vennskap betyr Guds fiendskap?» skrev Jakob til en menighet. Han minner kompromissberedte kristne om Jesu ord: «Dere kan ikke tjene to herrer samtidig.» (Jesu vennskap er eksklusivt. Noe må brytes i oss, vi må forandres, hvis vi skal bli hans venner.)

Jesus stiller sogar betingelser for sitt vennskap: «Dere er mine venner når dere gjør hva jeg byr dere. Den som kjenner mine bud og holder dem, han er den som elsker meg.» Det går ikke på noen annen måte.

For vennskapet med Jesus er ikke noe sentimentalt vennskap. Det har et mål. Den felles kamp for

Forts. side 12

Island

Av Viveka og Sturla Espolin Johnson

Vi hadde forberedt oss på vintervær og utstyrt oss med pelslue og tykk frakk til dette førjulsbesøket i Island. Men det var ikke snø, men en veritabel vegg av regn som sto mot oss da vi steg ut av Lofthleidir-maskinen i Keflavik. Det regnet horisontalt. Under springmarsjen over til ekspedisjonsbygningen fikk vi likevel et glimt av det som opptar islendingene disse dagene: Grå fly parkert på rekke og rad med US NAVY malt på siden. Det er disse flyene som døgnet rundt patruljerer over Atlanterhavet fulle av elektroniske instrumenter, på stadig vakt. Noen militærstyrke finnes i realiteten ikke lenger i Keflavik. Knappt 200 av amerikanerne er soldater. De andre er høyt spesialiserte teknikere som sitter foran monitorer og vokter over sjø og himmel.

Veien inn til Reykjavik er bred og asfaltert — fem mil i alt og bygget av amerikanerne. Men det er også omtrent alt man merker til dem. De beveger seg ikke utenfor Keflavik. Under våre to uker hverken hørte vi amerikansk eller så en eneste amerikansk uniform. Den amerikanske basen i Island har interesse også for Norge og de øvrige NATO-land. Enkelte politikere har sagt at landet vil ut av forsvarsalliansen. Vårt inntrykk etter å ha spurt mange islendinger er at det neppe vil bli noen forandring med det første. Det er ikke flertall i Alltinget for å bryte båndene til NATO og sette amerikanerne på porten. Muligheten av en folkeavstemning om spørsmålet blir drøftet, og de vi snakket med sa at en slik ville gi flertall for fortsatt NATO-samarbeid.

Det er ellers fiskerigrensen som opptar islendingene om dagen. De planlegger utvidelse fra 12 til 50 mil i september dette år og mener å ha gode grunner. En av dem er den fete Islands-silda, som de senere år nesten er forsvunnet. Skal fisket redde for etterslekten må det under en fast kontroll som kan hindre at fisken overbeskattes, slik det nå er tilfellet. Alt for mange store trålere skrapet bunnen med yngel og alt rundt kysten. Snart mister vi vårt eksistensgrunnlag, sier de. Island har ikke annet enn fisken å leve av. De håper på nordisk, spesielt norsk støtte for dette. Det lyner i en islendinges øyne når fiskerigrensen kommer på tale.

Men kanskje gjelder her de kloke ordene at «det er nok fisk i verden til alles behov men ikke til alles begjær, og om alle delte og hadde omsorg nok ville alle få nok»?

Om det skyldes fisken eller ikke, skal være usagt, men ett inntrykk festet seg: Folk lever godt. Hjem-

mene vi kom inn i var komfortable, bilene store og butikkene velutstyrte. En prest fortalte at det var vanskelig å få igang noe foreningsarbeid fordi alle hadde to jobber. De kom hjem klokken fem fra den ene og gikk ut til en ny jobb etter middag. Det ble sagt at mange unge arbeidet seg i hjel, at de slet seg ut før tiden for å kunne holde en høy levestandard.

Samtidig ligger islendingene fremst i Europa når det gjelder å senke arbeidstiden. Under 40 timer pr. uke er på trappene, samtidig som en har de samme sosiale goder som i de øvrige nordiske land. Vi så også moderne velutstyrte sykehus og hørte om en omfattende helsekontroll som alle voksne gjennomgår. Hvordan greier islendingene det økonomisk? Hvordan kan et lite folk på 205.000 bygge opp så meget av kommunikasjoner, skoler, helsevesen? Det var spørsmål som ikke ble fullt ut besvart for oss de to ukene.

Kanskje er de et folk av pionerer, et folk med initiativ slik som den 76 år gamle industrilederen vi møtte. Han kom fra en liten fjord på nordlandet og dro 19 år gammel til Norge for å lære bygningsfaget. To år senere begynte han å bygge og idag står hus på Nord-Island som er bygget etter hans spesielle metode, med et veggmateriale som er laget på stedet og som står mot vær og vind. Han forlot bygningsfaget og startet en av de første fabrikker i Island utenom fiskeindustrien. Her produserer han radiatorer og rustfrie kjøkkenbenker. Han satte i gang en teppefabrikk og nå står et smelteverk for skrapjern på tegnebrettet. Utrettelig er han i arbeid, med skrupelig helse men med hodet fylt av idéer. Ofte er det nyskapninger, nye oppfinnelser, eller improvisasjoner når valutamangel ikke tillater import av maskiner og deler. Og det synes å ligge i blodet. En brorsønn av denne mannen demonstrerte for oss en revolusjonerende støvfjerner for industrielt bruk som han har søkt patent på, foran en tysk konkurrent som lenge hadde arbeidet med problemet.

Det var denne 76 år gamle industrimannen som var årsaken til vår reise og det var hos hans familie vi bodde som gjester. Han har som alle islendinger en stor kjærlighet til sitt land. Han har også en visjon for Island, en tro på hva landet kan bety hvis det får en moralsk og åndelig renessanse. Og det er dette som ligger bak hans ønske om å gjøre Moralsk Opprustnings arbeid kjent i Island.

Det ble også anledning til en rask tur til Akurey-

ri i Nord-Island. Vi talte i byens Rotary-klubb og viste en film fra MRAs arbeid i India. Etter lunsj tok visebiskop Petur Sigurgeirsson oss med til Eyjafjard, til den gamle Grund kirke og gården Espehol, hvor en av Johnson-slektens forfedre bodde som sysselmann for 200 år siden. En av hans sønner, Jon Espolin, skrev en rekke sagaer og fortellinger som finnes i håndskrift i Landsboksamlingen i Reykjavik. Dette at en ny Espolin Johnson besøkte Island, fant enkelte forøvrig så interessant at det førte til et intervju med oss i Morgundbladid.

Midt foran Universitetet, fritt og godt synlig, ligger Nordens Hus. Et særpreget byggverk, tegnet av finnesens store arkitekt Aalto og noe av et kultursentrum i Reykjavik. Her ble filmen 'Happy Deathday' vist to ganger for innbudte fra skole, kirke, fjernsyn, presse og industri. Familien står sentralt i islandsk liv — og har alltid gjort det. Men

de samme tendenser til å løsne på familiebandene gjør seg gjeldende her som ellers i verden. Familien som institusjon er under angrep og mange vet ikke hvordan de skal forsvare seg. 'Happy Deathday' viser en splittet familie og peker på en løsning. Filmen skal nå vises i islandsk fjernsyn. En lektor på lærerskolen snakket etter filmen om hvor aktuell den var også for Island. Han og andre pedagoger arbeider nå med en oversettelse til islandsk av boken «De er morgendagen».

Islendingene føler slektskap med de øvrige nordiske land og ønsker kontakt med oss. På grunn av geografi og næringsgrunnlag virker det som nasjonalisme er en betydelig kraft i Island. Men nasjonalisme kan lett føre til isolasjonisme, noe som er en fare i dagens verden. Det er en økende forståelse blant islendingene for at alle er i samme båt i verden idag, og at vi trenger hverandre.

Sturla og Viveka Espolin Johnson sammen med sin vert utenfor Nordens Hus i Reykjavik.

Et engelsk konsern

Neville Cooper.

Industriens målsetting og samarbeidet mellom partene innen industrien diskuteres stadig mer.

I England, hvor streiker og lockouts har avløst hverandre uavbrutt de senere decenniene, er dette brennaktuelle spørsmål. NY VERDEN har hatt en samtale om dette med en engelsk bedriftsøkonom, Neville Cooper, som er visedirektør i konsulentfirmaet Wallace Attwood Co.

— *Hva er din målsetting for industrien idag?*

— Enkelt uttrykt: Å skape velstand og bygge et nytt samfunn.

— *Og uttrykt litt mer detaljert?*

— Vi må tilfredsstillende menneskenes materielle behov. Vi må ta effektivt vare på alle jordens ressurser så langt det går. Vi må tenke for alle som arbeider i industrien og alle som har noe å bidra med til industrien, hvem de enn er, aksjeeierne, staten, arbeiderne, ledelsen eller konsumentene.

Jeg tror også vi kunne vise verden at frie mennesker uten tvang kan dele sin viten med hverandre og samtidig tenke for hverandres behov, for å innføre en forandring fort nok, produsere de livsmidler som skal til, og utvikle et samfunn som er tilfredsstillende i ordets rette betydning.

Jeg tror at dette er en målsetting som både bedriftsledere og arbeidere kan enes om.

— *Er det virkelig mulig å regne med at alle kan forenes om dette?*

— Kanskje ikke alle, men de virkelige skillelinjer i dette tilfellet går mellom dem som er helt overbevist om at deres fremgangsmåte er den eneste rette og som derfor vil kjempe med alle midler for å drive gjennom sin oppfatning, og dem som innser at vi trenger hverandre for å finne den mest inspirerte måten. Jeg er selv meget klar på at jeg trenger andres — spesielt arbeidernes — synspunkter, klokskap og erfaringer, ellers blir mitt bilde av det som skjer og det som trengs meget begrenset.

— *Har din innstilling ledet til noen praktiske erfaringer?*

— En tid var jeg tilknyttet et stort engelsk konsern med 30.000 ansatte hvor jeg hadde ansvar for å forhandle med arbeidernes og funksjonærenes organisasjoner om radikalt nye arbeidsmetoder. Som et resultat av våre forente anstrengelser økte produksjonen, selv om det totale antall arbeidstimer gikk ned med 1 1/3 million arbeidstimer. Bedriftens lønnsomkostninger ble noe redusert, men hver ansatt fikk mer i lønningsposen. Vår arbeidsstyrke

ble noe redusert, men hver ansatt fikk åtte timer mer fritid for samme lønn.

— *Hvordan gikk det til?*

— Utgangspunktet for det hele var noen enkle moralske prinsipper. Ett av dem ble også tatt med i avtalen — det var at vårt samarbeid skulle baseres på en vilje til forandring av motiv og innstilling i folk på begge sider, arbeidsgivere og ansatte. Dette punktet tok vi på alvor, og vi arrangerte kurser for alle innen bedriftsledelsen, om hvordan vi kunne inspirere de ansatte til å komme med sine egne idéer. Hver og en måtte få en sjanse til å bidra. Dette berørte direkte nesten 5.000 mann. Vi ville ha alle idéer om hvordan arbeidet på alle fabrikkene, 55 tilsammen, kunne omorganiseres.

— *Var ikke folk på vakt?*

— Jo, i en fabrikk fattet klubbstyret et vedtak som stort sett gikk ut på at ingen skulle komme med noen konstruktive forslag. «Ledelsen må komme med forslagene, så skal vi kritisere dem,» ble det sagt. Heldigvis hadde vi begynt å satse på en forandring i ledelsens innstilling og derfor reagerte ikke de ansvarlige for fabrikkene mot klubben, men svarte: «Hvis det er slik dere ønsker det, blir det selvfølgelig slik.» Men etter noen få dager hadde alle glemt resolusjonen, og forslagene begynte å strømme inn.

— *Hvilke konkrete resultater oppnådde dere?*

— Vi forandret på en serie innarbeidete metoder som hemmet produksjonen, fordi arbeiderne selv ønsket at de skulle forandres. Vi oppnådde meget påtagelige forandringer i forholdet mellom ledelsen og de ansatte. Jeg har alt nevnt det økonomiske resultatet. Over en toårsperiode holdt vi våre omkostninger på samme nivå mens andre bedrifters omkostninger gikk opp med 15 prosent.

— *Har dette holdt?*

— Forleden dag oppdaget jeg at forbundssekretæren som tok del i disse forhandlingene skulle tale ved samme møte som jeg. Jeg visste ikke hva han ville si, men han refererte til vår avtale og sa: «Det vi gjorde i dette tilfellet, er blitt stående. Når den nåværende galskapen er over, må industrien gå tilbake til de prinsippene vi lærte oss sammen og til et moralsk grunnlag for handlingene.»

— *Er det mulig å innføre slike normer i ledelsen av en bedrift?*

— Hvis man vil være en effektiv leder, kan man

ikke klare jobben skikkelig uten å gjøre det. Et eksempel: Under noen lignende forhandlinger som de jeg nettopp har beskrevet, gjorde vi fra ledelsens side en kjempetabbe. Vi holdt på å utarbeide nye lønnskalaer. De skulle legges frem for fagforeningene, men først trengte vi hele bedriftsledelsens godkjenning. Jeg sendte vårt forslag skriftlig til forbundssekretæren dagen etter møtet. Litt senere på dagen sa en av mine kolleger i ledelsen: «Det er forferdelig. Styremøtet er innstilt. Vi er ikke autorisert til å legge frem forslaget. Det vil ta minst 14 dager å ordne opp i dette. Be din sekretær ringe til fagforeningen og si at du har influensa slik at forhandlingene må utsettes.» «Overlat det til meg,» sa jeg. Jeg ringte til fagforeningssekretæren og sa: «Bill, vi har gjort noe meget dumt. Jeg trodde at vårt tilbud til dere var godtatt av styret. Men det var det ikke. Hvis du sender ut de papirene som jeg ga fra meg, kommer vi i en fryktelig stilling. De kommer til å anklage oss for å ha ført dem bak lyset. Kunne du holde på papirene til jeg har fått klargjort det hele på denne siden? Så snart det er gjort, skal jeg kontakte deg.»

Han var øyeblikkelig med på det. Ikke nok med at vi fant en løsning, vi ble venner på kjøpet. Etter denne episoden ble problemene løst raskt, fordi vi stolte på hverandre.

— *Hvordan ser du på industriens ansvar for miljø og samfunn?*

— Det er mange som sier at vi må ansvar for miljøet. Ofte betyr det at vi ikke skal forgifte elvene, slippe ut olje i havet. Jeg mener at et virkelig miljø er noe meget mer enn det. Det dreier seg om enhet i folket. Hvordan mennesker i andre land lever, hvordan det skal bli fred i verden. Hvis vi ikke beskjeftiger oss med slike spørsmål, kommer vi ikke til å ha noe miljø for industrien i det hele tatt.

Med de raske forandringene idag og den raske utviklingen i verden tror jeg at vi snart må komme bort fra det å bare reagere mot hverandre og i stedet lære oss til sammen å utforme neste fase i verdensutviklingen. Dersom vi virkelig skal kunne utvikle vår økonomi, våre internasjonale relasjoner og våre internasjonale industrier videre, så må vi også lære oss til konstant å la alle ha sin andel i å finne neste skritt i Vårherres store plan, for jeg er overbevist om at ingen av oss klarer det på egen hånd.

Bergen lærerskole

Ofta føler vi at den utdannelsen vi får bare er teori og ikke knyttet til verden slik den er. Dere har et realistisk syn på verden og tror på at menneskene kan bli annerledes. Dere bringer oss akkurat det vi trenger her på skolen.

Det var formannen i det kristne elevlaget som sa dette da Peter Howards skuespill *Stigen* ble spilt i Bergen lærerskole i begynnelsen av desember. Kvelden ble arrangert av studentersamfunnet og det kristelige elevlaget sammen. Stykket ble

Forts. side 12

Bortimot 150 studenter var møtt fram til forestillingen, på tross av juletentamen.

Dialog i en svensk togkupé

Rollelisten omfatter 6 personer: Alice fra Papua-Ny Guinea, Elsie fra Australia, Gerd fra Stockholm samt tre svenske vernepliktige. Toget beveger seg i retningen Vännäs — Stockholm, det er en vinterettermiddag.

— Kan vi få komme inn? Vi vil gjerne øve oss på å snakke engelsk. Nå har vi sittet så lenge på toget gjennom Norrland at vi har brukt opp alle samtaleemnene våre. Vi har tatt oss en lur og fortært nisten. Nå kunne det være bra med litt avveksling.

Først to — senere tre — karer i tjueårsalderen slår seg ned hos «tantene». De er på vei fra militærtjeneste i nord på permisjon til sine respektive hjemsteder.

Så kartlegger vi først den sørlige halvkulen. Hvilke folkeslag finnes det i Australia? Og hvor ligger Papua-Ny Guinea? Vi som trodde De kom fra Afrika.

— Min far var med FN i Afrika. Det kunne jeg tenke meg å gjøre en gang også. Hjelp til med å bevare freden. Vi ønsker ikke å få istand krig, vi vil ikke drepe noen.

— Hvor lenge har dere igjen av militærtjenesten? Svaret kommer fort og nøyaktig: måned, dato. Sikkert er også ukedag og klokkeslett regnet ut.

— Men De da, hvordan er De kommet til Sverige?

— Moralsk Opprustning.

— ??? Tankepause oppstår.

— Arbeider dere for freden?

— Ja, det gjør vi. Ved å forandre på menneskene. Hodejegerne i jungelen, de forandret seg. Det kan alle gjøre.

— Tror dere på Gud?

— Ja, vi lærer folk å lytte til Ham.

Undringen veksler til nyfikenhet i ansiktene deres. Historien om hodejegerens drastiske, dramatiske forvandling akkompagneres av dunk fra hjulene. En sjokoladecake sendes rundt. Snøen utenfor kjemper forgjeves mot det tidlige ettermiddagsmørket.

— Gud har aldri brydd seg om meg, sier en av de tre. Og jeg har aldri brydd meg om Gud. Ikke har foreldrene mine lært meg noe heller. Men de vil jo helst at man skal gifte seg i kirken. Hva skal det være godt for? En ring på fingeren, hvilken forskjell gjør det? Med et samvittighetsekteskap står man friere. Kameraten vår her, han har forresten et barn.

— Jaså, er du gift?

— Nei, det er min forlovede som har barnet.

— Har dere tenkt å gifte dere?

— Vet ikke. Ihvertfall ikke før i tredveårsalderen.

— Hva sier forloveden til det? Og barnet? Det er det vel for tidlig å spørre om. Men kanskje det kunne være bra å tenke på hva slags hjem barnet vil huske —.

— Det er moderne å ikke gifte seg.

— Vet du hva som var hodejegerens tanker da de lyttet til Gud? «Slutt å drepe, hold dere til en hustru.»

— Ja, men vi mener ikke at man skal stå i med hvem som helst når man lever i et samvittighetsekteskap. Man liker hverandre og prøver å holde sammen. Men hvis det ikke går, så . . .

— Dere gjør det så kronglete, sier Alice, som er blitt ettertenksom av resonnementet. Dere vil ha det slik dere selv vil, på en måte. Det er ikke rent. Men når dere lytter til hvordan Gud vil ha det, da blir det riktig. Da blir det rent.

— Det er som en radio, fortsetter Elsie. Når den er isykker, får man ikke inn programmene. Men hvis den repareres, kan en høre det som sies. Kanskje dere trenger å reparere mottageren?

— Akkurat, sier en av dem og gir kameraten med de mange argumentene et vennskapelig dult i siden. Du bør nok få litt orden og rede på livet ditt. Det kunne trenges!

Gävle neste. Som tiden har fløyet! De får seg nesten ikke til å gå. I siste øyeblikk farer de inn i nabokupéen og rasker sammen sakene sine. Og vi vinker gjennom vinduet til våre venner uten navn.

Revolusjonerende tro

Av Peter Howard

Utdrag av tale til en konferanse for prester og legmenn i Church House, Westminster, januar 1963.

Jeg er revolusjonær. Mitt liv er ikke mitt. Ikke for en eneste dag i resten av livet har jeg bestemt noe på forhånd, om hvor jeg vil reise, om hva jeg vil gjøre eller ikke gjøre, om hva jeg vil si eller ikke si. Det jeg vil er å bli brukt av Gud, hvis Han vil bruke meg.

Jeg har skrevet mange skuespill og bøker. Kanskje de ikke er særlig godt skrevet fordi jeg ikke er så pennefør som noen av dere som sitter her. Men jeg skrev skuespillene og bøkene fordi jeg i mitt hjerte visste at Gud ville det. Det var den eneste grunn. Jeg prøvet å finne ut hva Han ville jeg skulle skrive og hvordan Han ville jeg skulle skrive det.

Gud er overraskende. Han gjør og sier tingene på sin egen måte. Underet er at Han kan bruke et hvilket som helst forpliktet menneske, hvis dette menneske vil la Ham gjøre det.

Vennskap, kjærlighet — eller falsk avhengighet?

Frank Buchman var min venn. Men han tålte ikke den klissete avhengighet av mennesker som så mange setter i stedet for tillit til Gud. Noe av det som er så galt blant mange kristne idag er at vi tror det å være hyggelige, snille, søte og hjelpsomme mot hverandre er kristendom. Jeg elsker min kone, dypt og inderlig. Jeg har tre barn, som jeg virkelig er glad i, av hele mitt hjerte. Men ingen av disse betyr mere for meg enn Jesus Kristus. Han kommer først i mitt liv. Da en ung mann fridde til min datter Anne for litt over et år siden, kom hun til meg og fortalte noe som grep meg dypt. Da han spurte om hun ville gifte seg med ham, sa han: «Anne, jeg er veldig glad i deg, men jeg vil du skal vite at Gud alltid vil komme foran deg i mitt liv.» Det betydde alt for meg — og for min datter.

Og denne dypere forpliktelse betydde alt for Frank Buchman. De som forsøkte å gli inn i et forhold til Frank Buchman hvor de ville sette ham først møtte den brennende overbevisning hos en mann som ville at alle mennesker skal leve rent og selvstendig. Han kjente de listige knep Satan bruker for å fange oss inn og lenke oss i falsk avhengighet av mennesker.

Blir de andre annerledes?

Frank Buchman pleide å si: «If you're not winning, you're sinning.» (Hvis du ikke vinner mennesker, er årsaken din synd.) Det ble noen fornærmet over. Han mente at hvis du kaller deg en kristen og mennesker omkring deg ikke forvandles, så lever du din tro på en gal måte. Enig eller ikke enig. For meg er det ikke noe dogme. Det er en erfaring jeg har gjort. Hvis jeg uten kompromiss lever opp til det høyeste Gud viser meg, blir mennesker forvandlet. Hvis mennesker omkring meg ikke forvandles, er det en bestemt konkret synd som hindrer det.

Hvis menneskemillionene ikke blir forvandlet og vinnes for sannheten om Kristus, er det noe i veien med de kristnes måte å leve sin kristendom på. Hvis vi virkelig ville, kunne vi finne ut hva det er. For min Gud er en Gud som taler.

Ikke alle tanker jeg får i mitt hjerte kommer direkte fra Gud. Mange av dem gjør det ikke. Men jeg vet av erfaring at hvis jeg er ærlig og uten forutfattet mening åpner mitt hjerte for Gud og sier: «Hva vil du jeg skal gjøre?» og det er noe han vil jeg skal, kan Han på en eller annen måte vise meg det. Gud vil vise oss hvorfor vi ikke er effektive. Gud vil gi oss svaret.

En gang jeg snakket med Frank Buchman siterte jeg følgende fra Johannes 1. brev: «Jesus Hans sønns blod renses oss fra all synd.» Buchman svarte: «Hva mener du med det?» «Vel, jeg tror at Jesus døde for meg og at hvis jeg vender meg til Han i tro, vasker Han meg ren og tilgir meg alle mine synder.»

«Det er riktig, men det er en meget begrenset opplevelse,» sa Buchman. Jeg ble rasende, men det sa jeg selvfølgelig ikke. Jeg var i det stadium da man smiler og later som om man er fornøyd. «Mange takk,» sa jeg og gikk min vei. Men så gikk jeg tilbake til ham — noen av dem som ble irritert over Frank Buchman kom aldri tilbake, de bare reagerte — og han sa: «Jeg skal forklare deg hva jeg mener. Din natur — og min også — er ond. Vi trenger Jesus Kristus fra øyeblikk til øyeblikk, fra time til time, fra dag til dag så lenge vi lever i denne

Bangla-Desh

verden, hvis vi skal holde rett kurs. Jesu Kristi blod vil hvert øyeblikk på dagen rense deg fra all synd, hvis du vil la Ham gjøre det.»

Vi må lære om igjen

Moralsk Opprustning er en faktor som er satt inn i vår verden av Den allmektige Gud. Det er ikke en kirke.

Hva tror dere Gud betyr for det moderne menneske? Betyr han en Gud med lidenskap for å vinne verden? En Gud med en strømlinjet plan for et hvert menneske på jorden? En overraskende Gud? En eventyrlig Gud? Mer interessert, mer levende, mer dynamisk enn noe menneske du vet om? Å nei da!

Vi må lære om igjen hvem Gud er, forstå det slik at det gjennomsyrrer sjel og legeme og alt vi er, så vi lever det og i triumf gir det til menneskeheten.

Ofte må jeg tenke på et muldyr som sitter fast i gjørmene. Alle klager over muldyret. Så gir Gud deg en rødglødende ildraker i hånden. Og alt du gjør er å se på ildrakeren og si: «Jeg liker ikke formen på den. Jeg vet ikke hvem som betalte kullet til å gløde den med. Det der er ikke den type ildraker jeg ville bruke.» Du kritiserer ildrakeren, men muldyret blir stående fast.

Moralsk Opprustning hører selvfølgelig hjemme i Kirken. Den griper en mann uten tro, en slik som jeg; den gjør meg åpen og ærlig; den gir meg vennskap med Jesus Kristus, som er det dyrebarest i mitt liv. Den lærer meg, slik jeg er, å stå til disposisjon for Gud, til Hans plan. Er ikke det nettopp Kirkens oppgave? Det ser slik ut for meg. Skulle dere tilfeldigvis komme til min landsby, ville dere finne at mine gårdsfolk og min familie er trofaste kirkegjengere. Nåvel, det er nok av dem som går i kirke, søndag etter søndag, men det skjer ingenting omkring dem. Jeg er glad fordi de går i kirken. Jeg synes hele landet skulle gå i kirken. Men de som går i kirken burde være de mest årvåkne revolusjonære i hele folket.

Splittelsen i kirkene har vært en kolossal menneskelig tragedie. Men hvis alle de som er stolte av sin kirkegang ble kristne revolusjonære skulle vi få se nasjoner bli forvandlet. Dette er normal tro. Det er på tide å komme tilbake til — eller frem til — det normale.

Med navnet Stanley Nichols-Roy forbinder tanke seg med en gang til staten Meghalaya. Fra tidligere nummere vil *Ny Verdens* lesere huske hvordan denne nye staten i Assam ble opprettet for 2 år siden — uten vold og blodbad. Maghalaya har en befolkning på 900 000 mennesker og landet strekker seg bl. a. i 250 km langs den Øst-Pakistanske grense. I de siste 9 måneder er over 1 million flyktninger kommet til Meghalaya — blant dem en rekke av de menn som idag leder Bangla Desh. Stanley Nichols-Roy møtte og talte til disse menn. Som tidligere frihetskjemper og nå sin stats landsbruks- og industriminister, lå det ham på hjertet å fortelle dem om sine egne opplevelser og erfaringer: «Jeg vil gjerne snakke rett ut til dere,» sa han, «da vi så at seieren nærmet seg i kampen for vår uavhengighet, var jeg samtidig også noe bekymret. Jeg visste nemlig at når vi kom til makten, var der ingen garanti for at vi ville gjøre det bedre enn assameserne hadde gjort det. Inntil da hadde vi alltid kunnet gi noen andre skylden for det som gikk galt. Og jeg visste at fra nå av måtte vi selv ta på oss skylden og ansvaret. Dere vil også komme til å stå overfor den samme situasjonen når dere endelig får deres frihet.»

Seks nyttårskonferanser

Det ble holdt MRA-konferanser i Sverige, Sveits (Caux), Storbritannia, Lesotho, Australia og Kanada over nyttår. I Caux var 28 land representert, og det var først og fremst mange unge tilstede fra Sveits, Tyskland, Østerrike og Frankrike.

I det katolske kapellet i Caux ble det i løpet av konferansen presentert et oratorium som var laget av franske lærere og studenter, «for å erklære at Gud lever og virker i dagens verden gjennom dem som adlyder Ham».

VENNSKAP

Forts. fra side 3

Guds ære og herredømme. «Den som gjør min Fars vilje, han er min mor, bror og søster.»

Jesus mener noe meget enkelt med sin Fars vilje: Oppgaven å elske våre medmennesker. Han vil at vi skal gi det vennskap videre, som han har gitt oss. «Dette er mitt bud: At dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere. Forsoning og vennskap er Guds rikes lov.

Når vi virkelig er hans venner, vil vi også hjelpe ham med hans arbeid. Behovene hos det fortapte og forlatte folk angår oss. Med ham vil vi være ansvarlig for en menneskehet som har gått seg vill som «får uten hyrde». Jesus gir sine venner i oppdrag å være hyrder. «Gi dem å spise,» sa han til sine første disipler da han så de sultne menneskene foran seg. «Gi dem å spise,» sier han til oss, når han idag ser hungeren etter et svar på gudløshet og selvødeleggelse blant folkene.

Til dette vennskap og til en andel i hans egen oppgave kaller Jesus oss: «Dere er mine venner. Jeg har meddelt dere alt min far har sagt meg. Dere er mine venner når dere gjør hva jeg byr dere.»

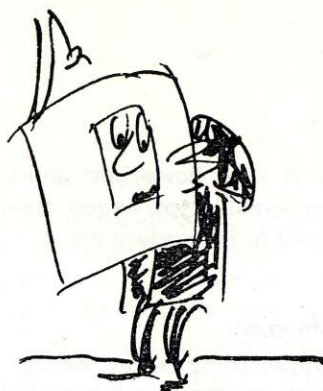
BERGEN

Forts. fra side 8

fulgt med spent oppmerksomhet av skolens studenter, medlemmer av lærerkollegiet og folk utenfra. Mange ble igjen etterpå for å snakke med aktørene, som var kommet fra Oslo.

«Verden trenger absolutter,» skrev *Bergens Arbeiderblad* over et intervju med ceyloneseren Donatus de Silva, som kommer fra en radikal politisk familie. Avisen siterte hans overbevisning om Moralsk Opprustning som en idé for enhver klasse og rase i verden. Også *Bergens Tidende* bragte intervju med de Silva og gjenga hans uttalelser om at hatet må leges hos begge parter i India-Pakistan-konflikten. Alle fire Bergensaviser bragte forhåndsomtale av *Stigen*.

klippet

Ein kristen politik kan ikkje vera bunden til noko slag system. Er systemet kapitalistisk, må den kristne arbeide for sosial rettferd. Er systemet kollektivt, må han føre striden for personleg fridom.

Ingebjørg Mælandsmo i «Idé» nr. 3 1969

Ett par skattefuskärenden i Stockholm och Göteborg i storleken 3–4 milj. kr utreds av länsåklagare Lennart Eliasson i Halmstad. Han håller det inte för osannolikt att skattefusket i Sverige har sådan omfattning att skatterna skulle kunna sänkas till hälften om allt skatteunderlag redovisades.

TI, referert i Uppsala Nya Tidning, 11.11.71.

Jag tror att många här i Sverige levat i ett slags glasbur, i ett drivhus där man odlar sitt eget missnöje og sin otillfredsställelse. Inte därför att vi är sämre än andra utan därför att alltför stor trygghets- og materiell velferd ger skeva perspektiv på människornas grundvillkor, som är hårda och kräver sammanhållning och samverkan, om vi skall överleva på sikt.

— Vad tror ni på? Är ni idealist?

— Idealist hör idag till de slitna orden som inte inger förtroende. Jag har inget förtroende för den framtvingade eller framsuggerade världsförbättringen. Världen måste förändras — man världen är människorna. Vi skall inte i första hand förbättra varann utan oss själva . . . Jag vet inte om vi kan det men det finns symptom som talar för att vi kan det om vi vet att det gäller livet. Den förbättringen inifrån är inget hinder för fortsatt och växande materiell solidaritet. Den inre förändringen är tvärtom enda möjligheten att stabilisera solidariteten och göra den bestående.

Eva Dahlbeck, intervjuet i «10 Frågor», Svenska Dagbladet 18.12.1971.

Kort nytt

DIJON, FRANKRIKE

Studenter fra Afrika utgjorde brorparten av publikum ved en fremvisning av filmen «Frihet» ved Dijon universitet. Den franske versjonen av denne afrikanske MRA-filmen ble vist etter initiativ fra en fransk student.

WINTERTHUR, SVEITS

Representanter for 12 land, fra Papua-Ny Guinea i øst til Argentina i vest talte til 250 sveitsere som tok del i en weekendkonferanse nylig. Penger ble reist til støtte for tre sveitsere som skal reise til India for å arbeide med MRA.

TÜTTLINGEN, VEST-TYSKLAND

En serie fremvisninger av den tyske versjonen av Peter Howards film *Mr. Brown kommer ned fra fjellet* fant sted i Tüttlingen og andre byer i nærheten av den sveitsiske grensen i desember. Forestillingene ble arrangert av protestantiske og katolske ungdomsorganisasjoner i området.

FINNLAND

Riksdagsmenn, studenter, kunstnere og forretningsmenn fra hele Finnland står som innbydere til en weekendkonferanse for Moralsk Opprustning i nærheten av Helsingfors 11.—13. februar.

HAMBURG

Nord-tysk radio (NDR) i Hamburg og Vest-tysk radio (WDR) i Köln sendte en to timers rapport om MRA i kveldsprogrammet «Lytetid» den 11. desember. Programmet, som ble laget i Caux under konferansene ifjor sommer, inneholdt bl. a. intervjuer med den sør-tyrolske politikeren dr. K. Mitterdorfer og den hollandske industrilederen Frederick Philips.

TØNSBERG

«MRA nå også radikalt?» var overskriften i *Vestfold* som intervjuet Donatus de Silva i forbindelse med en forestilling av Peter Howards skuespill *Stigen* ved Eik lærerskole. *Tønsberg Blad* hadde et fire-spalters bilde fra en scene i skuespillet, med denne overskriften: «*Stigen*, et skuespill med dyp mening.» Bladet skriver bl. a.: «Det kristne budskap ble presentert på en sjelden og gripende måte . . . Fremførelsen ga grunnlag for en fruktbar debatt. *Stigen* ga tanker vi kunne tenke mye oftere.»

OSLO

Pedagoger fra Sverige, Norge og Berlin møttes i Sophus Lies gate 5 i weekenden 22.—23. januar. Boken «De er morgendagen» av lektorene Førland, Henden og Fraenki er nå oversatt til tysk og det planlegges en utgivelse av den i Tyskland i løpet av inneværende år.

For kr. 30,- kan De holde
Dem underrettet hele året
om Moralsk Opprustnings
verdensomspennede arbeid.

NY VERDEN

Sophus Lies gate 5

Oslo 2

Postgirokonto 125 79

For studenter og skoleung-
dom: kr. 15,- pr år.

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A
S **SABA**

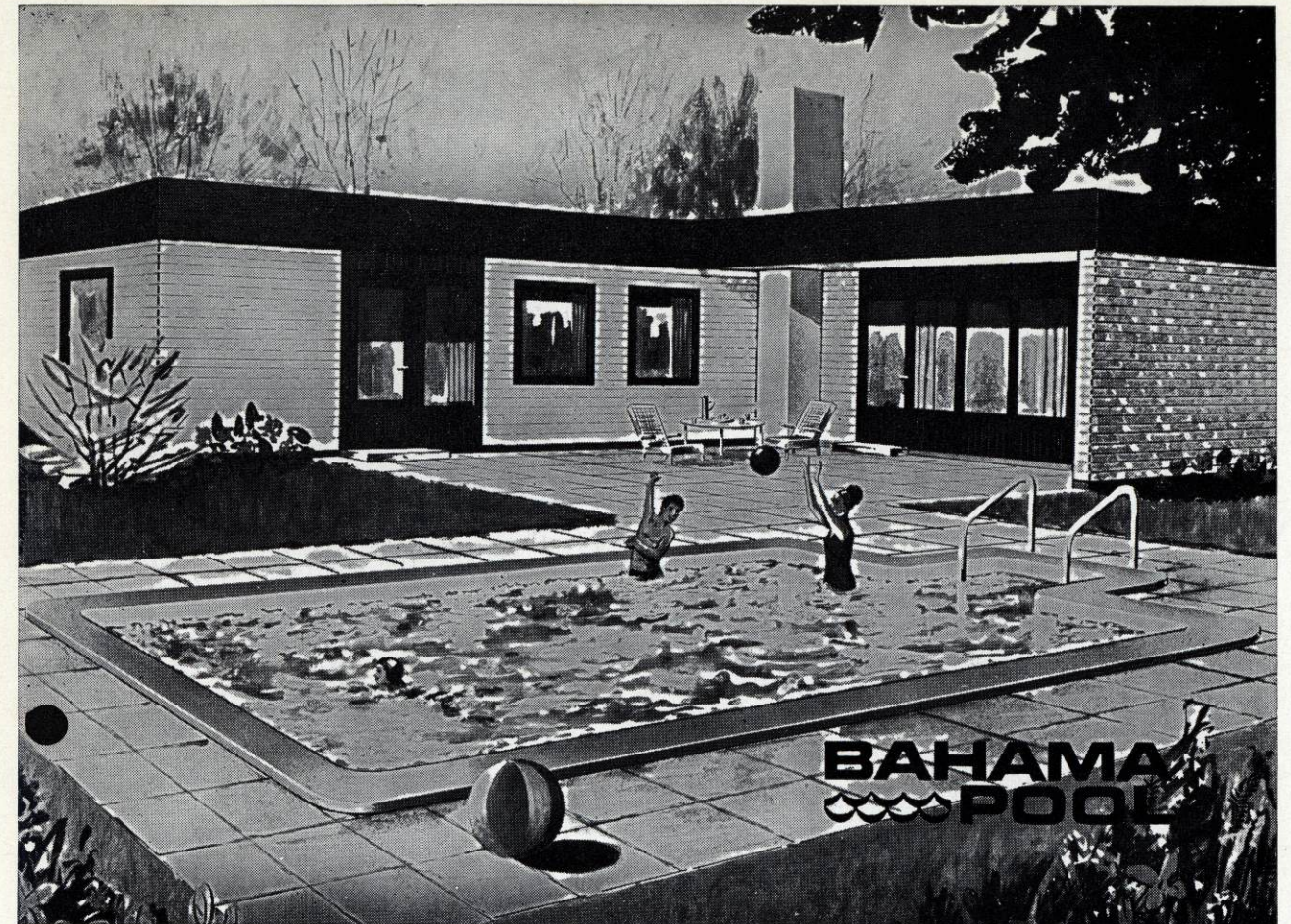
Advokatfirmaet

Torkildsen & Torkildsen

EIENDOMSAVDELING A.S

EIENDOMSAVDELING — FINANSIERING
FORVALTNING

Grensens 3, Oslo 1 — Tlf * 33 05 51 — * 33 08 40

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast

(6—8 mm vägg tjocklek)

13.800:-

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:- kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS